

AMŌSI

Yá pó kú láε bee guu

E wàò gé Yesu Kilisi ii wè 760 Amosi b̀̀ a be wéleu Tekoa, Yuda b̀̀usu, à gè z̀̀le Beteli, gu p̀̀ Isaili b̀̀usu sa'okii z̀̀o kuu. Weg̀̀o ānabikεkeεa b̀̀̀ n saε lán loupūnaawa.

G̀̀o bee kí Yeloboaū plaade de Isaili b̀̀usu kía ũ (787-747). Silio lé z̀̀ikarĩno lo, ẽ Isailio εa lé namable lo, ẽ ānabi Amosi m̀̀ Lua gbépio midεa yá p̀̀aléngu. G̀̀o bee b̀̀sudepio lé z̀̀ike lousisiyāowa maamaae. B̀̀yái à bao p̀̀sipi p̀̀aléngui?

A maa wà to baade àò kú n a laaio kpálea lá Lua ikoyā dílewa, āma gbāadeo lí wei gbéno. Bee yái Lua i ze n gbāasaideo. Amosi yá p̀̀ tò a g̀̀o waasokεna ũ yápi musu ò (7-9), ẽ wà aà yà Isaili b̀̀usu g̀̀og̀̀o (7.10-17).

Lεε 1 e 2 z̀̀a p̀̀ Lua d̀̀ Isailiowa n bui p̀̀ liaanzio,

Lεε 3 e 6 yá p̀̀ tò Lua n a gbéyá b̀̀ k̀̀o kpe,

Lεε 7 e 9 wá gbá zé wà yá p̀̀ Amosi ò bokii d̀̀. A wépfungu'è gēn soo mé a yá de yá p̀̀ Lua a εa mo keio seela ũε.

Amosi waasopi i to wà làsooke Lua yá boa dúniaε bee yá kpεwa pii. Anabi p̀̀ wà aà yápi i to wà làsooke Yesu yáwa lo. Yesu yá i k̀̀se n gbāadeo yáoo, i ke n gbāao no, āma yá p̀̀ a òpi lé yá dafu dílewēε de Amosi p̀̀a!

Yá p̀̀ a bui p̀̀ liaa Isailiozi le

1 Tekoa sādānao do Amosi yá pọ a è Isailio yá musun ke. Yá pọ a èpi dāaa tọle lualuaae wè plaε. Goo bee Uzia de Yudaο kía ũ* mé Yehoasi né Yeloboaũ de Isailio kía ũ.† 2 A mè:

Dii lé bọ Sibna ní pūnaao,
àle bọ Yelusaleũ ní palaa gbāao.‡
Pọdānao dádākekio lé gō wēnanno,
Kaameli gbepole lé giigaga.

3 Ma Dii ma mè,
Damasi b̄usu t̄aakè gēn àaō,
a de beea se,
ma pọ a weemáo,
asa aa Galada b̄usudeo gbègbē ní éngoε.

4 Má tó té fεε an kí Azaeli bewa,
i k̄u àà né Benadada kpé gbāowa.

5 Má Damasi bíibole gba gbooe,
mí Aveni guzulepi kía t̄l̄oz̄o,
gbé pọ z̄ole báawa Edenibepi,
wi tá ní Sili b̄usudeo Kii z̄iz̄o ũ.
Ma Dii m̄ame má ò.

6 Ma Dii ma mè,
Gazadeo t̄aakè gēn àaō,
a de beea se,
ma pọ a weemáo.

Asa aa ma gbé k̄uk̄u z̄iz̄o ũ píie,
ō aa ní ná Ed̄uone ní ozi.

7 Má tó té fεε Gaza bíiwa,
i k̄u a kpé gbāowa.

8 Má Asedoda kía t̄l̄oz̄o
ní gbé pọ z̄ole báawa Asekelonio.
Má oε mà Ekelonideo lé,

* 1:1 2Kia 15.1-7 † 1:1 2Kia 14.23-29 ‡ 1:2 Yoε 4.16

e Filitē kōna pó gò weo γε midεò.

Ma Dii Lua máme má ò.

⁹Ma Dii ma mē,

Tiideo tàaekè gēn àaō,

a de beea se,

ma po a weemáo.

Asa aa ma gbéō kùkū zìzoo ũ píie,

ō aa ní ná Edōōne ní ozi.

Leđu pó aa kèrino i dońguo.

¹⁰Má tó té fεε Tii blíwa,

i kú a kpé gbāaowa.

¹¹Ma Dii ma mē,

Edōō tàaekè gēn àaō,

a de beea se,

ma po a weemáo.

Aa pèle ní daeozí ní fēndao,

aaí gbēe wēnagwao.

Aa pokūmabòbómá zezesai,

an po fēañzi i kpáleo.

¹²Má tó té fεε ní būsu Temaniwa,

i kú a mεεwia Bozela kpé gbāaowa.

¹³Ma Dii ma mē,

Amōnio tàaekè gēn àaō,

a de beea se,

ma po a weemáo.

Aa Galada būsu nosindeeo pui,

ké aa ye ní būsu káfi yái.

¹⁴Má tesō ní mεεwia Labawa,

i kú a kpé gbāaowa.

Zikawii io do,

zàa'ian gbāa i fεεńgu,

¹⁵wi tá ní ní kiao zìzo ũ,

aàpi ní a iwao sānu.

Ma Dii máme má ò.

2

¹ Ma Dii ma m̀e:
 M̀abuwà tàaekè g̀en àaõ,
 a de beea se,
 ma p̀o a weemáo.
 Aa Edũw̃ kía ge kpàsa
 e aà wáw̃ g̀ò túfu ũ.

² Má tó té f̀ele M̀abuwà,
 i kũ Kelio kpé gbãawa.
 M̀abuwà gaga z̃i z̃o a guue
 g̀o p̀o wàle kúkuake,
 wàle m̀o pé.

³ Má ní d̀oana t̀òz̃e,
 mí aà ìwàw̃ dedeaw̃.
 Ma Dii máme má ò.

Yá p̀o a Yudàw̃ ní Isailiò le

⁴ Ma Dii ma m̀e,
 Yudàw̃ tàaekè g̀en àaõ,
 a de beea se,
 ma p̀o a weemáo.
 Asa aa g̃i ma ikoyãie,
 aaliò yá p̀o má d̃ilew̃ kũao.

An táaw̃ mé ní sãã,
 ede p̀o an deziò teiò.

⁵ Má tó té f̀ele Yudàw̃ b̀usuwa,
 i kũ Yelusaleũ kpé gbãawa.

⁶ Ma Dii ma m̀e,
 Isailiò tàaekè g̀en àaõ,
 a de beea se,
 ma p̀o a weemáo.

Aa ñ gbẽmaaò yía z̃o ũ ña yáí,

aaĩ taasideo yía kyale fiaboane yái.

⁷ Aaĩ ʒzʒ wɛnadeo wa bʉsu'ufāau,
aaĩ gbāasaideo yá málené.

Né ní a maeo aaĩ gbada wéndia doũwa,

aaĩ ma tó pó a kua adoa ʒokpa.

⁸ Aaĩ ní wó poo sa'okliio sae píi
zwāa pó aa a tɔmasimáowa.

Aaĩ vɛe lú ní ʒa pó aa simáo

aa mi ní táakpɛu.

⁹ Máme ma Amoleo kàaleé yāa,*

baa ké aa gbāa lán seɛe líowa,

mé aa gbāa lán sé gɔn giiwa.

Ma ní kaale píi, néfɛnen gbɛzɔɔ.

¹⁰ Máme ma bʉano Egipi,

ma dʉaaé guwaiwaiu wè bla,

má tò Amoleo bʉsu gò á pó ũ.

¹¹ Ma á néeo díle ānabio ũ,

má tò á èwaasoeo nízia kpàa.†

Isailio, síana mále oéo lò?

Ma Dii máme má ò.

¹² A nae gbé pó aa nízia kpàapiowa aa vɛemi,

á díle ānabipione aasu ānabikeke lɔo.

¹³ A ma! Má á ke déɔdɛɔe,

lán zugo pó pówɛn aso sea ĩ pó ke déɔdɛɔwa.

¹⁴ Gbé kàsakasaɔ bɔkii eo,

gɔsaɔ e bɔ ní gbāa yáio,

negɔnaɔ e nízia misio.

¹⁵ Kàzunaɔ fɔ ze gio,

bàwāadeo e bɔo,

sɔdeɔ e nízia misio.

---

* **2:9** Iko 3.8-10 † **2:11** Nao 6.1-8

16 Baa negõn wóodeo
aa bàasi ogii goo beee.
Ma Dii máme má ò.

3

1 A Isaili bui pò ma á bóle Egipi,
à swákpa à yá pò ma mè a á le ma.
2 Dúnia buio guu píi áme ma á sé.
A yáí má vâi pò á kè wíé á musu.

Amosi anabikekea bô Dii kúie

3 Gbèon plaò Ìò tekõì kõyãmasaia?
4 Nòomusu ì pũna dào guu pòblea esaie?
Nòokusi ì pala a tòdu nòokũsaie?
5 Tó bæe ì zu fiiuo,
a e à aà kũe?
Tó ba ì e pò kũo,
a bilèe?
6 Tó wà zìgãalè wéleu,
sã lí ké gbéoguo lé?
Tó músi gè wéleu,
Dii mé tòo lò?
7 Dii Lua lí yá pò a zeòe ke
oa a zòblena anabionè saio.
8 Nòomusu pũna,
dé vĩa a gí kúii?
Dé Dii Lua a yã'òè,
à gí a kpàwakeii?

Yá pò a Isailio le

9 A kpàwake Asedoda kibedeone
ní Egipi kibedeo à oné,
aa kãaa Samali gbèsisio pòleu,

aai gili z̄o p̄o ḡeu e
 ní gb̄aa p̄o w̄ale m̄o a gb̄é̄noe.

¹⁰ Ma Dii ma m̄e,
 gb̄aa dēo ȳakea a d̄oowa d̄o.

Aaí gb̄é̄o wet̄a aa ní taiinke,
 aaí ní àizēe naaa aa taò ní be.

¹¹ Bee ȳái ma Dii Lua ma m̄e,
 ib̄ēe m̄o lia á bùsuzi,
 aa á gb̄aa mide,
 aai á kibe p̄o s̄ele.

¹² Ma Dii ma m̄e,
 lá s̄ad̄ana ì a s̄a gb̄a mīona
 ge a sw̄á mīona b̄o n̄o musu lézi,
 màa Isaili p̄o kú Samali b̄o kaso,
 gb̄é p̄o z̄le ní lii bélebelewapīo.

¹³ Ma Dii Lua Ziḡde ma m̄e,
 à sw̄ákpa à ma,
 í Yak̄bu buīo gbaò laai.

¹⁴ Tó mále Isailīo tàae w̄iné ní musu,
 má sa'ok̄i p̄o kú Betelīo k̄óba z̄z̄z̄ mà kwe t̄ole,
 mí sa'ok̄ipīo dúuz̄.

¹⁵ Má á guant̄emlekp̄ēo
 ní á ìampuublekp̄ēo w̄iwie,
 má kp̄é p̄o a z̄abl̄emá
 ní wesa swaaopīo daaie,
 mí a kp̄é z̄o ḡboo píi.
 Ma Dii máme má ò.

4

¹ A Basana zununūo, à ȳáe bee ma,
 á n̄e p̄o a m̄ekpa Samali s̄is̄ip̄oleuo!
 I gb̄aam̄o w̄enadēone,

i taasideo wetã,
 i o á zãone aa idã do à mi.
 2 Ma Dii Lua ma legbè ní ma kuaadoakeo,
 ma mè gwo lé mówá
 wa kokoaka á gbé kōnaozi,
 wi á séle táánō ní m̀ò kòoloō.
 3 A baade a bo a aedɔawa súsusú bíifoou,
 wi táánō zìzōō ũ.
 Ma Dii máme má ò.

Isailio swágbãakea

4 A gi ò gé Beteli, í tàaekε we.
 A gi ò gé Giligali, í εa tàaekε b.
 Alio sa'o á diiowa we lá gu lé do,
 ío á pò kwide kpa we wè àaõ ní wè àaõ.
 5 Ali p̄εε sea kpara sa'okiiwa sáaukpabō ũ,
 í pò pò ío ma gba kpàwake wà ma,
 á Isailio, asa bee kea á yei.
 Ma Dii máme má ò.
 6 Wéle píiu má tò á lekpe lé yó lo,
 uale ní ualeo má tò a kua blewa,
 kási i εa su ma kíio.
 Ma Dii máme má ò.
 7 Ké à gò mō àaõ wà p̄kεkε,
 ò ma á té lou.
 Má tò lou mà wéleεou,
 à ḡi mai wéleεou.
 Má tò à mà buaeo,
 à ḡi mai buaeo, ò gu giigàga.
 8 A gb̄εo b̄ab̄ab̄ab̄o,
 aa gè wéle ní wéleo í welei,
 aai e à m̀òmáó,
 kási i εa su ma kíio.

Ma Dii máme má ò.
⁹ Mi to pówen gbōsi ní pó fukpaao
 á kaaō ní á v̄ēbuo le m̀̀om̀̀.
 Kwaō á kaad̄enaō ní á kuō blè,
 kási i ea su ma kíio.
 Ma Dii máme má ò.
¹⁰ Ma gagyãō káágu,
 lá má kà Egipiōguwa.
 Ma á èwaasoō dède z̄i guu,
 má tò wà á s̄óō nàaa.
 Má tò yai ḡi dà á b̄oaa,
 á ní lé d̄ok̄ii eo,
 kási i ea su ma kíio.
 Ma Dii máme má ò.
¹¹ Ma á gb̄ēō suumpa,
 lá ma S̄od̄ũ ní Ḡom̄oō suumpawa.*
 A ḡō ḡom̄ioṅa p̄ó wa ga b̀̀ téu ũ,
 kási i ea su ma kíio.
 Ma Dii máme má ò.
¹² A yái Isailiō, má yápiō keé.
 Lá má yápiō keé Isailiō,
 àó kú ní mapi á Lua yákpalekeaaṅo suo.
¹³ A ma! Mi gb̄ēs̄is̄iō kása,
 mi to z̄àa'iana fele,
 mi to gb̄ēnaz̄ina d̄õ lá a làasoo de,
 mi to gu d̄o, mi ea to gu si,
 mi táa'o d̄únia guleṣ̄iōwa,
 ma tón Dii Lua Z̄iḡõde.

5

W̄ēnakea Isailiōne

¹ Isailiō, à yáē bee ma,

---

* **4:11** Daa 19.24

mále wēnalē daánɔ.

² Wi Isailiɔ ne sɔɔɔlɔ yāao,
āma à lēle sa mé a fēle ɔɔ.
Wà aà tò wúlea a bùsuu we,
gbēe ku à ɔkaaàzio.

³ Ma Dii Lua ma mē,
wēle pɔ a zīgɔɔ b̀̀le gbēɔn òaa sɔɔ,
gbēɔn basɔɔ mé a su.
Wēle pɔ a zīgɔɔ b̀̀le gbēɔn basɔɔ,
gbēɔn kwi mé a su.

⁴ Ma Dii mále yáe bee o Isailiɔne:
A ma kíi wēle, íɔ ku.

⁵ Asu gé lousisii Betelio,
ásu gé Giligali sɔɔ,
ásu t̄su Bēesebao,
asa wa tá ní Giligalideɔ z̄izɔɔ ũe,
mé Beteli a gɔ bezia ũe.

⁶ A Dii kíi wēle, íɔ ku.
Tó màa no,
a mɔ kū Yosefu buiɔwa té ũ,
a kū Beteliwa, gbēe a f̄ɔ deo.

⁷ I yá'likpa yānadeɔwa,
mé i yākea a zéwa mále.

⁸ Dii saankifēnenaɔ kè
ní saankoneandeo.*
I to gusia níinii li gudɔa ũ,
ì to gu ìɔ si.
I ísia í kāaa musu,
ì to à ma lou ũ bùsu píi guu.
Aà t̄ɔn Dii.

⁹ I to kaale bile gbāadeɔwa,

---

* 5:8 Yob 9.9, 38.32

ì wé̄le bíideᵛ ásooke.

¹⁰ Apio s̄o ilio ye sian'ona ḡiyáio,

i za gbé p̄o ì bobo ní v̄aikenaᵛgu.

¹¹ Lá i gbāable w̄enadeᵛwa,

i p̄owena símá,

á kpé p̄o á b̄o ní gbè āao,

á e z̄ole ní guuo,

á p̄oēā v̄ēe p̄o á bà,

á e à a imio.

¹² Asa Dii á tàae z̄oᵛ d̄o

ní á duuna p̄o lé v̄ioo.

I gbēmaᵛ w̄etā,

i to gbēdena fiabo, í aà gbae,

i gí taasideᵛne ní ní yá nao.

¹³ A yáí tò laaide d̄oᵛ lé ìᵛ kpaauā tia kéwa,

asa ḡoᵛe beeᵛ v̄āie.

¹⁴ A w̄eēe àᵛ yāmaake,

i ke a v̄ai no,

ké à e àᵛ ku,

Dii Lua Ziḡoᵛde ìᵛ kúánᵛ,

lá i o a kúánᵛwa.

¹⁵ Aᵛ za yá v̄aiu, ìᵛ ye a maai,

ìli yáḡōḡō a zéwa yákpalekek̄i.

W̄ilio d̄oᵛ, Dii Lua Ziḡoᵛde a gí Yosefu bui k̄onaᵛ

w̄enagwaio.

¹⁶ A yáí Dii Lua Ziḡoᵛde m̄e,

wa búbuape ḡāeᵛ p̄i,

waᵛ o zékpaaᵛ guu: W̄éee! W̄éee!

Wa s̄ēwanaᵛ sísi aa óᵛᵛ,

wa o ge'ᵛᵛbnaᵛne aa búbuape.

¹⁷ Búbuapea aᵛ ku v̄ēbuᵛu p̄i,

asa Dii mé a p̄á á b̄usua.

Dii mé ò.

¹⁸ Waiyoo gbé pọ́ lé Dii gọọ nide!

Akea ále Dii gọọpi nidei?

Gusia gọọe, i ke gupua no.

¹⁹ Aọ de lá gbé lé bàale nòomusue,

ṣ à gè kpà wài páleawa,

ge lá à gè gè kpéu à ọ̀nà gíwa,

ṣ mlě aà sòwae.

²⁰ Dii gọọpiá gusiae,

i ke gupua no, gusia níniie.

Baa gupuan beena aọ vío.

²¹ Ma Dii ma mề,

má za á dikpeou, má gíie,

má ye á kọ́kàapiọ́ gíyáio.

²² Baa tó a sa pọ́ wí a pọ́ káteu à tékú òa ní pọ́wentio,

má sio.

Baa tó a sáaukpa sa'òà ní pọ́ mekpaaọ,

má wése mà gwao.†

²³ A gomala ní á lèsikọ́fio,

má swáse á mọ́ọna sío.

²⁴ A to yázede dagua

lán swa gbakakaawa,

à tó á yákea a zéwa ligua

lán swa pọ́ a í lí baowa.

²⁵ Isailio, i ke máme a sa'òà

a ma gba pọ́ guwaiwaiu wẹ̀ blaọ.

²⁶ Táa Mọ́bku kpé á sea

ní saana pọ́ a zẹ̀ò taao.

A dii pọ́ á pì áziaepio‡ yáí

²⁷ ṣ má tó wà táánọ́ Damasi baale.

† 5:22 Isa 1.11-14 ‡ 5:26 Zin 7.42-43

Ma Dii máme má ò.
Ma tón Lua Zígòde.

6

Waiyoo Isailiò kíá namablenao

- ¹ Waiyoo á gbé pò á kú niēniē Siōnao
ní á gbé pò á kú dòdòba Samali sìsìpòleuo,
á gbé pò á de buiò mide kíao ũ
gbé kíniò wé ìò dǎziò!
- ² A gé Kaleno à gwa!
Bòà we í gé Amata mēewiau,
í gé Gata, Filitē mēewiau.
An wélepìò maa de wéle pò á kíao kuulae?
An bùsù zǎo de á pòae?
- ³ Lá ále e Lua ìadaawá gòò zǎ,
kíá pāsì gbāableawá kǎikù.
- ⁴ I wúle á wesa swaa liiòwa,
i òli áziào á wúlekìipiòwa.
I sǎnebòbò ní gáaena mēkpaaò só.
- ⁵ I mǎonale lán Davidi lèwa,
i lè dafu da ní pò'òbònao.
- ⁶ I vǎemi à a dǎa bò,
i nísi òde dǎo,
kási ili òbò Yosefu buiò kaalea yǎ musuo.
- ⁷ A yáì tò áo ku gbé pò wa táíno káauò guue,
á lalasi wiio i mide.
- ⁸ Ma Dii Lua Zígòde
ma legbè ní ma kuaò ma mè,
má ye Yakòbu buiò ìandǎa gíyǎio,
má za an zegikíiò.
Má ní mēewia na ní ibeòne ní òzi
ní pò pò kú a guuo píie.

⁹ Baa tó g̃ɛɔ g̃ɛ uae gb̃ɔn kwi, aa gagae. ¹⁰ Tó gb̃é m̀ò a dae ge séi, àle b̀òò à gé tes̃siwà, mé à gb̃é p̀ó ulɛa we là à mè: Gb̃ɛ kunñɔ we l̃ɔe? Ade a wewà: Gb̃ɛ ku lao. Kε k̃ilikili, baa Dii t́, r̃isu sio.

¹¹ Asa ma Dii ma ỹad̃ile ma mè,
má ua z̃ɔ wiε k̃élekele,
mí a néna ke ỹaiyai.

¹² W̃i s̃́ baa gb̃esi musue?
W̃i sapa r̃i zuɔ wee?

Màa á tò ỹázedε g̃ɛ́ s̃ewε ũ,
mé ỹákeε a z̃éwa g̃ɛ́ g̃ɔi ũ.

¹³ A p̀ɔ k̃èna z̃iblea Lodebaawawa,
a mè a Kaanaiũ s̃́ r̃i ázia gb̃āoε.

¹⁴ Ma Dii Lua Z̃ig̃ɔde ma mè:
Isailiɔ, mále t̃ékpa buieu à f̃elɛáñɔ,
i w̃ét̃am̃óε za Amata b̀ɔleu e Isida Wisidei.

7

Kwaɔ

¹ Yá p̀ó Dii Lua òl̃m̃εn ke: Má è Dii b̀ò r̃i kwaɔ p̀ɔkeke daaleg̃ɔ, p̀ó p̀ó w̃i kpa kíawa kekeεa gb̃ea. ² Ké kwaɔ t̃ɔle p̀ɔ s̀ò p̃ii aa làa, ma mè: Dii Lua, s̀uuuke! B́ Yak̃ɔbu buiɔ e aaɔ kuòì? Asa aa k̃è f̃éneũ. ³ Ǿ Dii ỹápi b̀ò a ǹɔseu à mè, bee a ke l̃ɔ.

Té

⁴ Yá p̀ó Dii Lua òl̃m̃εn ke: Má mà Dii Lua lé me á ỹákpaleke r̃i gb̃é r̃i t̃é. T̃épi ísia z̃ɔ í bà, ã à k̃ù Isaili b̀usuwa. ⁵ Ǿ ma mè: Dii Lua, n yá na! Tuele! B́ Yak̃ɔbu buiɔ e aaɔ kuòì? Asa aa k̃è f̃éneũ. ⁶ Ǿ Dii Lua ỹápi b̀ò a ǹɔseu à mè, beepi a ke l̃ɔ.

P̃́susugwabɔ

⁷ Yá pọ́ a òlómèen kẹ: Ma Dii è zea bíi súsú sae, a pọ́ súsugwabo kúa. ⁸ Ǿ à ma la à mè: Amosi, bó ní èi? Ǿ má wèwà ma mè, pọ́ súsugwabọe. Ǿ à mè:

Gwa, ma pọ́ súsugwabo pọo ma gbé Isailiowa, má sùuukéńńo lbo.

⁹ Wa Isailiọ guleṣi pọ́ aa bọo daaí, wa Izaaki buiọ sa'okiiọ wíwi. Má fẹle Yeloboaũ bewa ní fěndaọe.

Amosi ní sa'onkia Amaziao

¹⁰ Ǿ Beteli sa'onkia Amazia gbéọ zì Isailiọ kí Yeloboaũwa à mè: Amosi lé lekpaainzi ní gbéọ Isaili búsuu. Búsudeọ aa aà yá fí lbo. ¹¹ Asa à mè wa Yeloboaũ de ní fěndaọe,

wi Isailiọ kúkú ní búsuu, wà táńńo zìzọo ń.

¹² Ǿ Amazia mo ò Amosiẹ à mè: Gu'ena, bàasi n ta Yuda búsuu, níọ ble ní ãnabikẹkẹawa we. ¹³ Nsu ea mo ãnabikẹkẹi Beteli la lbo, asa sa'okii pọ́ i kía gba gbáa ku lae. ¹⁴ Ǿ Amosi a zāsi Amaziawa à mè: Anabi ge ãnabi gáli gbēen ma ũ yāa seo. Sādānan ma ũ, kaadọemblea dọe má dō. ¹⁵ Sādāpi guu ọ Dii ma seu, a òmẹe mà ge ãnabikẹkẹe a gbé Isailiọne.

¹⁶ Swákpa n Dii yāma sa. N mè, másu ãnabikẹkẹe Isailiọ yá musuo, másu vāi pọ́ a Izaaki buiọ le oo.

¹⁷ Ayámẹto Dii mè, n na a káaluaka wéleu, wa n néọ dede ní fěndaọ gṣeọ ní nọe. Wa ba yọ n búsúwa, wi kpaalekōe.

Wa Isailiọ kúkú ní búsuu wà táńńo zìzọo ń,

ní ga luayāḏḏnsaiḓ būsuu we.

8

Libe mai kaa gbi guu

¹ Yá pḥ Dii Lua ḓlḓmḓen ke: Ma libe mai è ká gbí guu. ² Ǿ Dii ma la à mè: Amosi, bḥ n̄ èi? Ǿ má wèwà ma mè: Libe mai má è ká gbí guu. Ǿ à èa òmḓe:

Ma wemà ma gbé Isailiḓwae,
má sùuukerínḓ lo.

³ Ma Dii Lua ma mè,
gḓḓ bee ma kpé lesia a li ḓḓḓa ũ,
geḓ gḓ kpále gupiiu kpènenḓ.

Gu a ke kílíkili!

⁴ A yáe bee ma,
á gbé pḥ i gbāable taasideḓwa,
i wēnadeḓ midḓ á būsuu.

⁵ I mḓ: Mḓ dafu dikpe a láa wà e wá pḥwena yía bḓe ni?

Gḓḓ kpele kámabogḓḓ a gē wà e wá ḏḓḓ wēi?

Wá zaa néna dauḓ, wí a ḓa káfi,
wá wá kilooḓ lile, wíḓ gbēble.

⁶ Wá wēnadeḓ lú n̄ ánusuo,
wí taasideḓ se zḓḓ ũ,
ké baa wá kyale fia aai e bḓwēḓo yái.
Wá pḥwena yía n̄ a bḓsaoḓ.

⁷ Ma Dii Yakḓbu buiḓ Lua gawide,
ma legbè n̄ ma kuaḓ ma mè,
an yákeae a sāmagu bauo.

⁸ A yái tḓḓle a lualua,
gbé pḥ kálewàḓ i búbuape nípii.
Būsua loo lán Niili í gbakakaawa,
a ya i ea kpále lán Egipi swapi íwa.

⁹ Ma Dii Lua ma m̀è,
 ɔ̀ɔ bee má tó íatē ɔ̀ ɔ̀kpéu
 ɔ̀ɔ pó à kà minanguo,
 má tó gu si fãane gbãa zá.

¹⁰ Má á dikpɛɔ liléé búbuapɛɔɔ ũ,
 á lesiao i ɔ̀ wɛ̀naleɔ ũ.

Má tó à zwãnkasaɔ kákaála,
 á baade i a mi wa gbáigbai.

Má tó ɔ̀ɔpi àɔ de
 lán nɛ̀ɔɔ m̀endona gaa ɔ̀ɔɔwa,
 ɔ̀ɔpi i mide ní pɔ̀siao.

¹¹ Ma Dii Lua ma m̀è,
 a ɔ̀ɔ lé m̀ó
 má tó nɔ̀ana ká á bùsuu.
 I ke ble ge í nɔ̀ana no,
 swákpaa ma yá ni mé aɔ á de.

¹² Wa bãabãabo ísia baa ní ísia baao,
 wa bebe za gukpɛ e be'ae.

Aa kpáleke ma yãmaai,
 kási aa mao.

¹³ ɔ̀ɔ bee wɛ̀ndia maao
 ní ɔ̀sa gbãaɔ yèèe a láa imi yáí.

¹⁴ Gb́é pó aai legbẽ ní Samali táa tóɔɔ
 ní gb́é pó aai me ní Dã dii kuaɔɔ,
 ní gb́é pó aai me ní gea sa'oi Bɛɛɛɛba gbãaɔɔ,
 aa kpaguae, aa fele bau ɔ̀ɔ.

9

Isailiɔ midɛa ní n̄ sua ní p̄a ziuo

¹ Ma Dii è zɛa a gbagbakii sae à m̀è:
 Gb̀ɛ̀ɛ misona lé, kpɛɛɛ ɔ̀ i dee,
 ma kpépi i kwe ká gb́épiia,

mí gbé pọ̀ bọ̀ dẹ̀de ní fẹ̀ndao.
An kee a e bọ̀,
baa m̀̀ndo a e piliao.

² Baa tó aa eỳ aa tà e bẹ̀dau,
má ọ̀pẹ̀lẹ́má wee.

Baa tó aa gè za musumusu,
má ní bua wee.

³ Tó aa gè ̀le Kaameli gbè misonau,
má ní gbesele mà gé mà ní kúkū wee.

Tó aa s̀̀lọ́mẹe ísia zíe,
má o ísia mlẹe aà ní só wee.

⁴ Tó an wẹ̀le ́ ní kúkū aa tàńń zìzọ́ ̀,
we má tó wà ní dẹ̀deu ní fẹ̀ndao.

Má wéteńzi ́adaama yáíe,
i ke maakeané yáí no.

⁵ Ma Dii Lua Zíg̀de,
mi ọ̀kǎ ̀lewa, i yó,
gbé pọ̀ kú we ́ i búbuape píi.

Mi to búsu loo
lán Niili í gbakakaawa,
i ea kpále lán Egipi swapi íwa.

⁶ Ma a kúkii kè, má d̀dik̀sa musu,
ma a ẽ kpàle d̀niawa.

Mi ísia káaa musu,
mí tó à ma lou ̀ d̀ni guu,
ma tón Dii.

⁷ Ma Dii ma m̀,
á Isaili, a kemee doũ ní Etiopi.

Lá ma á bóle Egipi,
mi Filit ̀ bóle Keleti,
ma Sili ̀ bóle Kiió lé?

⁸ A ma! Ma Dii Lua,
ma wemà á búsu duundewa

mà á kpalapi midε dúniau,
 ãma má Yakɔbu buiɔ kaale míɔmiɔɔ.
 Ma Dii máme má ò.

⁹ Má yãdile,

mí tó wà Isailiɔ fáfã buipãleɔ guu píi
 lá wí pówena ká gbaana guu wà fáfãwae,
 baa a wén do a léle zílεo.

¹⁰ Duunkena pó kú ma gbéɔ guu,
 aai me vãi a sɔ́nzi à gbasa ní leoɔ,
 wa ní dede ní fẽndao mípiiε.

¹¹ Gɔɔ bee má εa Davidi bezi bo,
 mí a gufooɔ keke.

Má aà ua pó gàpi vu,
 mí uapi fεle lá a de yãawa,

¹² aai gɔ́ εdɔ́ bui kɔnaɔ ví
 ní buipãle pó ma tó kúmáɔ píi.*

Ma Dii pó má yápi ke,
 máme má ò.

¹³ Ma Dii má mè gɔɔ lé mó
 ké sàpanaɔ aao be pɔkekεnaɔ iau,
 wáli pótɔ e vεεkekεa ào láa.
 Baa gbèsisíɔ vεε ke,
 vεε na iɔ di sìsipɔle píiu.

¹⁴ Má su ní ma gbé Isailiɔ ní pá ziu,
 aa εa ní wéle ziaɔ kále aa zɔleu.
 Aali vεebu ke, aai a imi,
 aali kaaɔ da, aai a libε ble.

¹⁵ Má Isailiɔ pe ní bùsuu,
 gbεe a ní wo bùsu pó má kpámápiu bau bo.
 Ma Dii á Lua máme má ò.

---

* **9:12** Zln 15.16-17

Bibeli Luayátaalá **The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin and Nigeria**

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9